

АНЂЕЛКО ЗАБЛАЋАНСКИ

ПТИЦА НА ПРОЗОРУ

СРПСКА КЊИГА

Анђелко Заблаћански

ПТИЦА НА ПРОЗОРУ

песме

Анђелко Заблаћански
ПТИЦА НА ПРОЗОРУ
(2007)
(Збирка песама)
страна 83

ИЗДАВАЧ:
СРПСКА КЊИГА
Рума

уредник:
Добрица Ерић

РЕЦЕНЗЕНТ:
Тодор Бјелкић

СЕЋАЊА

Само искривљене слике из даљине
И трептаји живота у очноме дну,
Таласају сећањем испод тишине,
И воде неком већ заборављеном сну.

Како давно беху поља под булкама
Разиграни видик зенице још носе,
И мирис свежине ухваћен рукама,
Кад с груди скинуше прве капи росе.

Као птица прне уздах девојачки,
Ливаду док коси младог косца рука;
И лептири падну на осмех момачки,
Када мрави крену испод оба струка.

Предају се чула као ноћ пред зором;
У откосу вриска двоје су занети,
И ехо младости разлеже се гором,
А све је тек игра маште без памети.

Али већ се муте слике некад миле,
И паук већ мрежу заборава плете.
И као да увек само сан су биле,
Једва их се очи тек кроз сузе сете.

ПОВРАТАК

Дрхте тополе на прагу мог села,
Јер јаук грана голих нико не чује,
Само даљина клета и невесела
Сваки удар бола на груди дочекује.

Чујем лишће шуми, а позна је јесен;
То плачу тополе младости ране,
А као да још јуче ту сам занесен
Пио мирис ноћи пре него што сване.

А сад бих сећању да стишам кораке,
И ништа не питам врхове топола;
Док не познам давно урезане знаке
Невешто ћу крити жучи свога бола.

Али како проћи поред шумне страже,
Кад ће сваки шум ми душу да расточи,
А тополе срцу свашта ће да траже,
И крај њих кад прођем засузиће очи.

Морам, морам проћи док дрхте тополе,
Док даљина видик сасвим не замути;
Морам да се вратим под те гране голе,
Јер више не умем чак ни да их слутим.

БОЛ

Наиђе из далека, ненадано
Или је већ био ту:
Уплетен ти у погледу,
Заденут у осмеху,
Сасвим близу неопрезној души.
Можда ти је поруке слао
И кезио се твојој срећи,
Знајући да ћеш пред њим посрнути
Нејак као латица
Пред снагом олујног ветра.
Лукаво те чекао
Да се занесеш игром маште,
Задојен мирисом безбрижности,
Јер тад је најјачи,
Тад може све да ти узме:
И душу и тело;
Тад може да те ломи
Као ветар суве гране;
Тад може да те разбије
У хиљаде комадића
Као пијанац празну чашу.

НЕСПОРАЗУМ

Жуборе сећања у мојим очима,
А уморне мисли краду ми снове;
О где си се скрила у тешким ноћима
Док теби само још све наде плове?

Да ли то са неба твоје очи светле,
А у месечини коса ти се скрива?
У часу кад зора пробуди све петле
Ко у твој погледу испијен ужива?

Или си од страха капке затворила,
Да не види нико како чежња боли?
И као што птицу поломљених крила
И тебе самоћа у тишини сколи.

Или у ноћ шаљеш мисли мојој срећи
Да већ другој модре милујем божуре,
А не слутиш да сам самотњак највећи,
И да твоје име још ми усне зборе.

Да мрзим свакога ко о теби ћути
Мислећи да никог не питаш за мене;
И тад ми се разум сасвим већ замути
Да неко ти други љуби очи снене.

И шта да је тако? Зар још имам права
Да завидим твојој срећи с неким другим?
Или се и с тобом живот поиграва
Док самоћу кријеш у ноћима дугим.

МОЈА ЈЕСЕН И ТВОЈЕ ПРОЛЕЋЕ

Да ли икад рекох, тешки су ми капци,
Или те упитах где одлећу ласте,
Док на киши дрхте већ промрзли врапци,
А у мени јесен полаганом расте?

Да ли кад посустах пред твојим страстима,
Или сам занесен, снажан као река,
Бујао са тобом у слатким сатима
Тражећи у теби чежњу из далека.

О како ме опи лепота пролећа;
Мирис мајских ружа у твојим недрима;
И пијан се кунем да знам шта је срећа,
Док те обузимам јесењим чарима.

И зашто да онда плашимо се зиме,
Кад јесење сунце умилно те греје;
А дах твог пролећа шапуће ми име
И не да да душу хладан снег завеје.

Зато забранићу болу да се сећа,
А ти црне слутње баци међу стење,
Јер са тобом расту у мени пролећа,
А тебе радује плодовље јесење.

СЕНКЕ УСПОМЕНА

Гледам сенке ружа на сивоме зиду
Трепере у јари латице већ свеле
И као да с њима сећања ми иду
У време кад беху све чедне и беле.

Планински потоци бујају кроз вене
Оштар ваздух шиба знојава ми леђа
А сад ни у машти не станују жене
Само тамне боре изнад мојих веђа.

Тражим капи росе на сенкама свелим
Некада је месец са њима ме клео
Што никад не рекох – не могу, не желим
И што сам свој живот као јечам млео.

А сада би око још једном да види
Нерасцвале руже – не сенке на зиду
Руменило зоре док се јутро стиди
Док сва ми сећања ко зна куда иду.

НЕМОЋ

Бескрила птицо што се гнездиш
У старој крошњи сувог дуда
Још очима и умом летиш
Временом кад била си свуда.

И док северац мучи гране
Сневаш лишће – плодове зреле
Плаву зору да опет сване
Али наде већ све су свеле.

Све је мртво – а срце куца
Тужна птицо бар да те нађе
Ловац што на све бесно пуца
И да ти сунце мирно зађе.

А ловца нигде на видуку
Једино мраз што крв ти леди
Док чежњом тражиш лета слику
Сећање свако тихо бледи.

ЛЕТЊА ЧЕЖЊА

Ноћ је загрлила моје село равно
И тишина нема притисла сокаке,
Чак ни пси не лају као некад давно,
Нит се чује славуј са јасике танке.

Ни ждрепци не ржу, нит копито сева;
Нит ико на жару пурењаке пече;
У шипражју више не станује шева;
И уморна Битва кроз тршљар не тече.

Жабе не крекећу на листу локвања;
По барама плива пластика и смеће;
Ни шкрипца, ни гљиве покрај старог пања;
Куд ли се то село у Србији креће?

Где нестане песма, девојачко прело
Док се лето крадом примиче јесени?
Ој Србијо давна – ти село весело
Чујеш како чежња јауче у мени?

За босом дечицом што трче стрњиштем,
За галамом ноћних чувара бостана;
На ливади тајним љубавним ноћиштем,
И буђењем поред пропетог јаблана.

Али песме нема, ни великих прела,
А лето се опет примиче јесени;
Ој земљо сељачка – јадна, невесела
Слушај како чежња јауче у мени.

ЛЕТЊИ САН

О зашто ме будиш птицо на прозору
Кад ноћ ми у оку не зна да задрема
Па санак угледах тек пред саму зору
И доживех срећу коју јава нема.

Негде у раскоши налик рајској башти
Крадем Афродити зреле крушке ранке
И грицкам их слатке у најлуђој машти
Док ме нежно грле њене руке танке.

Још попио нисам сок са њених груди
Кад од некуд бану моћна Клеопатра
Понизно молећи док јој срце жуди
А очи јој пламте као жива ватра.

Не рекох јој ништа, Афродита исто
Већ са Клеопатре скинусмо одоре
Занесен дотакох гротло њено чисто
А она уздахну – заталаса море.

Без речи ме љубе две богиње страсне
И баш тад ми птицо ти на прозор слети
И замути слике тако чисте, јасне
А око не уме свега да се сети.

Афродитин занос узела тишина
А за Клеопатром поглед лута сетан
О птицо проклета – зар само маглина
Може да учини да сам на трен сретан.

ПРЕД ОЛУЈУ

Сунце се губи иза видика снова,
И сутон последњу кап румени пије;
По сенкама пао покров од олова,
О где ли сад месец своје сребро крије?

Ноћ је огрнула страхом младе брезе;
Тишину пролама дух Светог Илије
Кад на крошње проспе угарке од језе;
О где ли сад месец своје сребро крије?

Јашући на вранцу ветар друмом хучи;
И већ тешке капи у прозоре бију,
А месец сакривен за облаком чучи,
Јер сву светлост сребра тмине му попију.

УШЋЕ

Бићу твој поток
кад ме твоје ушће прими
у своју
жудњом усталасану реку,
за један дан
и једну ноћ
показаћу ти
где звезде станују,
а љубав ћеш наћи
једино у срцу
које лута
нечијим погледом топлим.

СТРАСТ

Ноћас те љубих страсну
голу
у твој уздаху срећу сам снио
данас сам само
миран талас на твој молу
а опет бих
мед са груди ти пио
опет мој талас
бура диже
пусти ме
пусти
да приђем ти ближе

ЈЕСЕЊА ЧЕЖЊА

Одлетеше ласте из снова и јаве;
Све лагано вене на стази живота;
Само вране гракћу, круже изнад главе,
А душу притиска тишина ђивота.

Све што некад беше као да и није;
У трептају ока тек јави се слика,
Као сан без боје што страхове крије
Сећањем се вуче чежња превелика.

И зашто ме буде сред ноћне тишине,
Авети већ давно минулог чезнућа;
Кад не знам да нађем путе из маглине,
Ни где се сакрише умилна пренућа.

КРИТИЧАР

Он ће свима рећи
шта у стиху твоме пише
а не зна шта си осећао
док су ти речи
у очима коло играле

Он ће да каже
да то нема смисла
ни стила
а не зна
где су ти мисли лутале
док је свело лишће
на чежњу ти падало

Он ће да суди
и тупим ножем те коље
песму да преоре
зло семе да посеје
а не зна
како ти је срце
по белом папиру скакутало

Он ће да каже
душу да ти кида и мери
али не веруј му
јер своју тугу
свој бол и сећања
с њим немој да делиш

РЕКВИЈЕМ ЗА ПОЕЗИЈУ

Зар песму да тражим у малом облутку,
Или у блејању стрижених овнова;
Стихом да се дивим, завидим белутку,
Само да бих био у хору кловнова?

Како реч да пустим без чулног покрића,
По папиру само просуто мастило,
И да издам Диса, Дучића, Ракића;
Да послушам камен, а не своје било?

Боље да заћутим као глуво доба;
Нека свака рима душу ми искида,
Него да запевам о цветању боба,
Или о лепоти окреченог зида.

Нећу да се питам како мрави живе,
Њихова марљивост срце ми не дира;
Не знам зашто ћуте узоране њиве,
Ни како се пишу речи без немира.

Зато ћу да певам тек кад песма боли,
Или кад ми чула опије чезнуће,
Кад ми свако слово осећаје сколи,
И душу разгали њихово свануће.

БЕЛИНА

Једино белином засута равница
И без крила може небо да дохвати
Или видик лаже – стара варалица
А око не уме превару да схвати

ЖИВОТ

Не миришу више ни липа, ни багрем,
Или моја чула лагано се гасе;
Ех, кад бих могао да се сетим барем
Пре него што сасвим заборавим за се.

Још једном да стрчим низ мокре сокаке
И удишем мирис покисле прашине,
Да ослушнем само те мале кораке
Пре него што душу заробе тишине.

Пре него што росу сузом не назовем,
И са чела скинем капи хладне, мртве,
Хтео бих у снове снове да дозовем
И да схватим живот који иште жртве.

А липе цветају, багрем већ је свео,
Нигде дашка ветра да мирис донесе;
У одаје маште стао живот цео
Још тренуци судњи само да се десе.

НОЋ СА ПЕСНИКОМ

Сећање сврати
с јатом птица селица
пред полазак.

Мисао клоне
уплашена као срна
у ноћи лова.

Ни сна, ни јаве
у видокругу орла
црно јагње.

Зора се стиди
над пољем гракћу вране
у мојој глави.

А пој славуја
заборављен на папиру
свитање брише.

ЉУБАВ

Сигурно постојиш – не знам где ни како
Нити сам икада могао да схватим
Како проста грешка живот скрене лако
На пут без повратка и јауке затим.

Сигурно постојиш као нектар дата
Можда као пелин – можда вино питко
Или као мамац у мрежи од злата
Несхватљива мада исписана читко.

Сигурно постојиш, јер зашто бих снио
Ту предивну снагу највећу од свију
И како да сазнам ко сам и где био
Ако ту нирвану од мене сакрију.

Сигурно сам некад и срео те нему
Не видевши речи у сетним очима
Бежао у тугу туђу, преголему
И тражио спаса пијаним ноћима.

А ти већ постојиш – не знам где ни како
Нити сам икада могао да схватим
Како проста грешка живот скрене лако
На пут без повратка и јауке затим.

ТРЕН

Један тренутак довољан је некад
Да те обузме ненадана срећа,
А онда опет
Трен само донесе туге разне,
Док нада догорева као славска свећа,
И снови постану
Приче обичне и празне.

Понекад само
Тренутак један је доста
Да дохватиш небо
Или скочиш с моста.

РЕФРЕН

Поетика тренутка
Тренутак заноса
Занесеност сновима
Сневање поетско
И опет из почетка
Као у кругу
Све док неко не нађе
Прецизну формулу
Квадратуре круга
А можда је баш ти знаш
И нећеш да кажеш

ДАЉИНА

Поноћ већ је прошла
И срце лудо бије,
А нека угасла звезда
Љубав од мене крије,
Ноћ ми на душу пала
И боју у њу ставља,
О где је моја љубав
И што се не јавља.

А где да нађем дан
Који те мени води,
Како да преживим ноћ
Што те од мене крије,
Где су путеви
Ка вечној слободи,
Где трачак наде
Што снове ми пије.

ТВОЈА ЉУБАВ

Љубав је кад мислиш
на нечије очи
а не само
на вреле ноћи

а ти то умеш
моје очи да разумеш

кад су тужне
кад заводе
и кад воле

ти знаш
јер волиш мене
срцем жене

СТРЕПЊА

Кључају у мени стрепња и надежда;
Буде се сећања, дрхте мисли моје:
Како ту даљину око да сагледа
Док се у пољубац усне нам не споје.

Још три ноћи тамне и зоре без росе;
Три уздаха болна и снова без боје;
Три жеље да опет мрсим дуге косе,
И у твојем погледу нађем очи своје.

Три су ноћи прошле, славуји сад ћуте;
И сваки нов дан се у облаку губи;
Још колико ноћи руке да те слуте,
А самоћа да те дашком ветра љуби?

СНОВИЋЕЊЕ

Како да се сетим твога младог лика
И осмеха среће у твојим очима
Кад из погледа ми не избија слика
Тек угасле ватре – завесе од дима.

Како да се сећам твог пољупца жудње
И расуте косе по свежим грудима
Кад мислима лута болно време судње
Да и љубав дрхти пред силним људима.

Како да се сећам твог дрхтаваг гласа
Меког као сомот, нежног као свила
Кад кроз душу моју тек стрепња таласа
Да у мом сневању ти си само била.

О ЛЈУБАВИ

Љубав је кад кажеш да волиш
не рекавши ниједне речи.

Љубав је кад волиш нечије мане
исто као и његове врлине.

Љубав је кад ништа не тражиш
а спреман си све да даш.

Љубав је кад у другом
не тражиш себе
већ у себи
прихватиш другог

ОБИЧНА ПЕСМА

Не верујем а хтео бих
Не видим
А хоћу да гледам
Не чујем ништа осим чежње

И снови сва чула буде
Снови што дуги краду боје
Снови што из очију
Као сузе радоснице
Капљу
У осмех се задену
И заћуте

Или је песма кратковида и глува
Или је песник уплашен као срна
И не уме да каже
Куд снови одлазе
Кад поглед падне на под
Као осмех се изгуби
Кроз прозор сакривен у недрима

А видим сузе
Чујем осмех
И опет не верујем
А хтео бих
Али не умем – или не смем

ЈЕСЕЊА ПЕСМА

Јесен дотиче видик суморно
У слепоочнице улази мрак
Док јецај капље уморно
Тражећи у магли сунца зрак

На прозор пале капи мртве
Клизећи у ритму разоре ум
У себи сањар попут жртве
Све стазе своди на блатњав друм

ПОГЛЕДИ

Кроз прозор гледам румене јабуке
Како их купа сунце јесење
А видим твоје очи и руке
Како у мом срцу топе хладно стење
Из душе беру јад и муке
Док ми се видик на небо пење
И заборављам мртве јауке
И тело престаје да стење
А све су тек снови и жеље пуке

КОРАК ОД СНА

Корачам

Али корака нема

Или је тло од снова

Или корак без сна.

Гледам

Али видик се губи

Или су очи разроке

Или огледало разбијено.

Слушам

Али чујем само тишину

Или је ноћ у песми

Или песма не звони.

Пипам

Али само даљину нађем

Или су мисли залутале

Или снови не постоје.

КАО ДАН

Погледај испред себе
погледај иза
погледај и лево и десно
баци поглед ка небу

видећеш свуда те
баш као сенка
прате снови нечији
немирни а невини
као поглед дечији

ЖУДЊА

Памет опет изгубићу
у дубини очију твојих
и душу
пуну ожиљака
ставићу на твој длан

а руке
као жудњу
у венац од коприва
свићу
у замршеној ти коси

ЋУТАЊЕ

Хтео бих да кажем
А да не заболи
Ни тебе – ни мене
Ни снове – ни јаву
Нити оне што нас воле

Без галаме

Зато ћу да ћутим
Душом пуном речи
Или празне главе

Јер поглед ће рећи
А да не заболи
Ни тебе – ни мене
Ни снове – ни јаву

УНИСОНО

Ти си у мом билу
Ја у твојем дисању
Прсти нам се сплели
Погледи сјединили
У једној јединој нади
Да су снови вечни
И да се јавља дешава
Неком другом
У нама

ЗА ТЕБЕ

Све снове даћу за један сан
Да сам месец у прозору
Што размажен и бестидан
С тобом ћути до пред зору

Или да сам сунце источно
Што се у твом оку огледа
И милује ти воће сочно
Тражећи у њему укус меда

Бар да сам вода бистра, ледна
Што ти лице и недра мије
Или твоја жеља чедна
Коју ти срце вешто крије

ТИ

Ти си
И оно што ниси
Чедна а жудна
У сновима
Разуздана
Као освит дана
У жељама
Зауздана
Болиш као рана
Нежна, тиха
Као речи из стиха
А опет, попут олује
Срце полети
А све одболује
Јер ти си
И оно што ниси
Обична и необична
Нечија
Ничија
А своја лична.

ИЗВАН СНА

Где си
И шта ти мисли краде
И шта овај дан
Тражи у мом оку
Где си
Све оне године младе
Кад сневах сан
А не тугу дубоку
Где си
Кад ниси у мом оку?

ПЕЊАЊЕ ДОЛЕ

Ставише ми маску од невидљиве пене
У представи да играм ролу њима знану
Да срећна луда будем на ивици стене
Што мрклу таму иште и у светлом дану.

И ја се предах лако тој руљи сна празног
Изгубих јутра и росу – и мирис кише
Не видех ни сунца сјај од сјаја им лажног
Нит се могу сећати ичег мојег више.

А маске ће пасти – знам – једино мени
И ја ћу тад хтети да се јутра сетим
Али већ ћу бити на тој стрмој стени
Као рањен соко са жељом да летим.

БЕЗИМЕНИ

Ја сам жито без класа,
Суза без ока,
Славуј без гласа,
Туга дубока.

Ја сам песка зрно
Усред пустињских дина,
И оно најцрње црно
У тами морских дубина.

Ја сам пастир без стада,
Чувар харема туђег,
Јадник без јада
И луђи од најлуђег.

Ја сам пешак без ногу,
Хлад без сенке своје,
Нејасан и Богу
Ја, дуга без боје.

И опет жито без класа,
Суза без ока,
Славуј без гласа,
Туга дубока.

БЕЗДНО

Шта ми то у глави звони
Кад нису мисли водиље
И по сву ноћ ме прогони
Бездно као окриље

То истина је болна, љута
Испијени жуч и нада
Као понор и крај пута
То су звона дугог пада

И звоне звона луда
У глави – души – билу
Да бежим немам куда
Бездно ме љуља у крилу

ЊЕНА ПЕСМА

Шћућурен у теби спознах сна суштину
И оног што прође – и оних што трају
У погледу јасном видех сву истину
Да с тобом и зими нарциси цветају.

На твоја је недра клонула ми глава
Да на њима мисли уморне одморим
Ту зоре да нађем души која спава
И таму у њојзи свитањем задојим.

ХТЕО БИХ

Хтео бих да будем твој сан
Твоје буђење
Твој сунчани дан
Твоје мајско вече
Мирисно и цветно
И твоја поларна ноћ
Да би сан могао да нас згреје

ПОГЛЕДОМ

Ћутимо о томе

Ћутимо о

Ћутиш

Ћутим

Баш смо се насневали

Баш смо се испричали...

ТОБОМ

Мој сваки дан је обично пијанство

Мада

Ни вино

Ни нектар окусио нисам

Мој дан

Једноставно

Опијен је тобом

О ТЕБИ

1.

Ти си моја песма
Написана а нечитана
Ти си мој сан недосањан
Ти си моја ружа
У туђем врту уцвала
Ти си моја даљина
Што из ока ми не избија
Ти си
Или ниси

2.

Седим сам и невесео
Док поглед ми лута сетан
Ех, како бих баш сад хтео
Да у твој оку будем сретан
И да ти се предам цео
Овако жудан и неспретан.

3.

Ноћас ћу доћи на крилима сна
У твој најтананији сан
Са усне ти жудњу попићу до дна
И клети зору што носи дан.

ПТИЦА СНА

1.

Моје су мисли
Птице
Што слећу
На твоје прозоре
И тихо
До зоре
Над твојим
Сном
Жуборе.

2.

Ноћ пала
Притисла град
А срце зебе од тоpline
Који ли сниваш сан
Цео дан
Ево, и сад
Док у оку кријеш даљине.

3.

Сањам да сам птица
Сићушна и нежна
Да на твој длан слетим
И кљуцам зрневље доброте
Да у твојој коси
Невидљиво гнездо свијем
И неприметно ту станујњем
Неприметан било коме
Осим твојим очима.

ЛАСТЕ

У сновима живим
Све расте у мени
Док се дивим теби
И у теби – жени
А ноћ ми тишином јавља
Твоји су снови негде одлетели
Као мале ласте
Изгубише се у јесењој магли
Јер моје пролеће давно беше
Како да опет видим ластавице

ПУТНИК

Да сам путник
Путовао бих твојим сновима

Кад се уморим
Одмарао бих се у твојим очима

Кад ожедним
Пио бих са твојих усана

Кад огладним
Узео бих мед са твојих груди

Кад задремам
Заспао бих у твојој коси

А будио се на твом рамену
И гладан и жедан.

НЕМОЈ ТИ

Зар ти
Што снове си измислила
Зауздала
Узјახала
Пловила њима
Као једрењаком
С ветром у свилена једра
Дохватала плаветнило неба
Као птица –
Зар ти
Снове да изгубиш?

ПУТ

1.

На чизме пала прашина
А путу нигде краја
Ни сна
Ни јаве
Само тишина
Што ни у ноћ ми
Не доноси смираја.

2.

Ђутим
Више ни не слутим
Ни снове не тражим
Нити ме они зову
Ни сузе – ни вриска
Ни ветра – ни сунца
Само ноћна тама
У оку
У грлу
У сећању
У последњој нади
У лишћу што шушти.

БОРА

На лицу твоме
Једна бора нова
Знаш како се она зове
Име јој Жудња
Скривена Страст
Њено је презиме
Венчаће се с бором мојом
Што Сан се зове
А Немоћ презива.

ТРАЖИМ

1.

Топлину тражим
Нађох је у твом срцу

Осмех тражим
Нађох га у твом погледу

Додир тражим
Нађох га у твом гласу

Само не нађох где сузе кријеш
Да их све попијем.

2.

Желим да будем сан
Који те жудну буди
Што на вреле усне
Осмех ти ставља
Да будем роб
Коме страст твоја суди
И мило сунце
Што из ока ти се јавља.

ЈЕДАН ПОГЛЕД

Кад све се смири
Кад умре нада
Кад жеље избледе
А снове јава избрише
Кад рука на грудима клоне
Остаће сећање
У благом
Једва приметном смешку
И мутне очи
Што у даљини један поглед траже
О Боже
Да ли ће га наћи
Или тек у вечноости сачекати
Или вечно тек сећати.

СВЕ ЋУТИ

1.

У мени све ћути
И суза и рима
И осмех и жеља
И живот цео
Само љубав твоја
Негде у дну мене
Као славуј пева.

2.

Сачувао сам један осмех
За тмурне јесење дане

Ех, какво је то Сунце
Што озари ми душу уморну

Чак и кад ноћ падне
Тај осмех – твој осмех

3.

Кап једна са стрхе је пала
Бистра, крупна – а киша не пада

Откуд капља, кад ни роса није
Откуд она, кад ни суза моја није

Да ли се то Господ сажалио
Где Он мене да се сети? Није

То је твоја суза из даљине
Суза љубави

ВАРАЊЕ ЈАВЕ

Да ли снови – да ли јава
Или магла – или тама
Или поглед што се мути
Можда само крхка нада
Или пути у даљини
Или немоћ: моја – твоја
Ко зна шта нам срећу краде
Кад ти тамо – ја овамо
Грлимо се жудњом јасном
И док страсти бакљом пламте
У пламену срца стоје
Докле ли ће издржати
А ко за то још да мари
Него ти и ја, мило моје
Али – како
Можда лако
Кад сном јаву заварамо

УТОЧИШТЕ

1.

У заборављеном вриску
Данас сам сакрио руке своје
Осакаћене даљином
А разигране сном
Тајном далеком
Једином
Нашом
И осмехом невидљивом свима
Осим теби
Осим мени...

2.

Раме си моје меко
Наслањам тешку судбину
На твоје груди
Спустићу дубок уздах
У твоје очи
Сузе своје скрићу
А ти
Све искрено примиш
И осмех ми вратиш...

БЕЗОБРАЗНО

Мисли моје безобразне
Међу твоја ушла бедра
Сад ти љубим очи мазне
Сад милујем чврста недра

Сад ти влажну удолину
Попуњавам свом крутошћу
Мазим као виолину
Док те храним ја мушкошћу

Врисак – стисак
Сад смо близу
Уздах – дрхтај
Све у низу

ПРЕЉУБА

Ко ли ноћас бере
Јабуре ми румене
За кога ноћас
Бресква је цветала

И – да ли лопов је знао

Сва сласт је
Део једног врелог
Случајног свитања

БОЛНИЧКИ ДАН

1.

Сунце се на прозору разиграло
Жути јаворов лист
Што низ зрак пада
Поглед равнодушан
Само нада
Да и тамо – далеко од мене
Као овде – далеко од тебе
Сунце и јавор
Нада...

2.

Да ли ми данас
Треба нешто твоје?

Не требају ми усне
Дивље и сочне
Ни груди чврсте, бујне
Не требају ми.

Трба ми осмех из ока твог
Да заблиста
И у ћутању каже
Нада.

ВАРАЊЕ СНА

Та ноћ ће доћи
Осећам је у утроби
У дрхтају доње усне
У осмеху
Док у даљину очима блудим

Та ноћ ће доћи
Као трептај ока проћи

Свануће сасвим нов дан
Осуђен на сан
У чекању ноћи неке
Случајне – далеке
А и та ноћ ће доћи

ГДЕ ЉУБАВ ОБИТАВА

Љубав као сажаљење
Љубав као потреба да чиниш добра дела
Љубав као мајке према сину Едипу
Љубав као жеља да си нечија помоћ
Љубав која је потонула у очима
Као највећи мушки пораз
Јер не знадох за дубину погледа
И љубав за коју не би знала да постоји
Кад бих овако жгољав
У сенци бацача диска прошетао плажом
Клечао у песку и пишао уз ветар
Био обичан и неприметан
Ни сами Бог – ни богаљ душе
Ћелав и шиљаст
Е где би тад љубав била
Ни у сну – ни на јави
Ни са мнош – ни у теби
Већ где је и досад била
У јасном, као летња зора, сећању
Не, нећу да будем добротинство
Потреба, прибежиште сећању
Кад јава изгуби наду
Не, нећу.

НОЋ ТВОГ ОДЛАСКА

Пућујеш кроз ноћ
Са срцем што се буну
Док целим путем
Гледаш иза себе
У таму што пут засипа

Испред су светла
Што те воде твоје граду
У твоје свинуто гнездо
Пућујеш све брже – све даље
А ноћ остаје само мени
Ноћ и густа тама

БАР ТРЕН

Има ли ишта
Има ли негде
Кад и реч је ништа
А снови бледе?

Има ли неко
Да схвати јад
Кад Бог је далеко
А живот гад?

Има ли мало
Бар један трен
Да ми срце пало
Умије смех њен?

Има ли ишта
Има ли негде
Кад реч је ништа
А снови бледе?

У СЕНЦИ

Ко стоји тамо
Сакривен у сенци живота
И кришом ми се у брк кези?

Нико
Јер то је моје бледо лице
Што светлост не зна да нађе
Или из сенке да изађе.

БЕЗДАН ПЕСМЕ

Сакрили се негде стихови у мени
На извору душе и пешчаном спруду
Таласима снова – мору што се пени
И у ветру мисли кроз главу ми луду.

Сакрили се, ћуте, а тутње кроз мене
Кô звоно без клатна и клатно без звона
Са звоника наде песме несвршене
Чекајући да их плъуне душа болна.

Сакривени тако већ дуго ме ломе
У спољну тишину страх их је изаћи
Јер не знају зашто, ни чему, ни коме
Ни како из снова путеве ће наћи.

ПОТОНУЋЕ

Ти, што мук ми шаљеш кроз сутоне душе
Кроз пустињске ноћи на дну срца палог
Ти, што свесно тражиш снове који гуше
И у бесу чуваш сав животни талог

Ти ме вучеш к себи у то гротло хладно
Прождирући сваки траг светлости јасне
Смејући се како у човеку јадно
Сваки трачак среће зачас му угасне

У тебе урањам без узетог даха
Док на површини играју се сене
Већ сасвим сам доле - без наде замаха
И жеље да дигнем снове порушене

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Анђелко Заблаћански је рођен 04.12.1959. године у Глушцима, Богатић. Основну школу је завршио у Глушцима, средњу техничку у Сремској Митровици, а студирао у Новом Саду, али због тешке саобраћајне несреће (1982) све прекида и себе проналази у писању.

Поезију, афоризме и сатиру пише дуго, али је ретко објављивао (Круг, Експрес, Наш пут, Политика...). Као песник заступљен је у зборнику "Шумадијске метафоре" (1991), а у истом зборнику за 2005. годину уврштен је међу 10 специјално похваљених аутора. Такође, заступљен је у "Антологији песништва Шапчана и Подрињаца" (1994). Објавио је самосталне збирке песама "Рам за слике из снова" (1992) и "Игра сенки" (2004).

Као афористичар заступљен је у лексикону "Ко је ко у нашем хумору и сатири" (1997) и у збирци афоризама наших афористичара "Извајане мисли" (2000). Издао је и самосталну збирку афоризама "Палацање" (2006).

Ово је његова трећа збирка песама.

ПРАСАК БОЛА, ЧЕЖЊЕ И СЕТЕ

(Ишчитавајући најновију збирку песама
Птица на прозору Анђелка Заблаћанског)

Мачвански писац Анђелко Заблаћански до сада је објавио више књига, а предњаче оне песничке, у којима је стваралац, без остатка, уградио потпуног себе. Јер, и у буквалном смислу, за Заблаћанског је поезија живот, као дисање, као гледање или ходање. Штета је што његови рани радови нису довољно сагледани у токовима савремене српске поезије, јер пажљивом познаваоцу не би промакла чињеница да је Заблаћански веома снажна песничка појава, која има све назнаке да обележи и омеђи пристојно место у савременој српској поезији. То свакако потврђује и његова најновија поетска збирка Птица на прозору, чијој садржини би могла да позавиде и много познатија имена. Ту се, пре свега, мисли на лиричност и тананост уметничких утисака и осећања.

Ова књига ће, сигурни смо, остати упамћена као снажан прасак бола, чежње и сете. Али, не у смислу испразног туговања, него у сагледавању некако потпуно новог живота, неких нових одсјаја и (не)досањаних видика. Ипак, да се разумемо: ова свежа, снажна поезија неће представљати, нити има такве амбиције, некакав иноваторски допринос савременој српској поетској мисли. Напротив, она је сва у традицији

и традиционалности, са очигледном чињеницом да су Заблаћанском велики песнички узори наши класици, на челу са бесмртним Јованом Дучићем. У песми Летња чежња песник се са тугом пита куд ли се то село у Србији креће?

Јер,

...песме нема, ни великих прела,
А лето се опет примиче јесени;
Ој земљо сељачка – јадна, невесела
Слушај како чежња јауче у мени.

Има у овој збирци неколико песама које су сам врх поетског општења и којих се неће постидети ниједна будућа антологија, или: у духу српског језика – цветник наше поезије. Ту, наравно, мислимо и на песму Реквијем за поезију, али њу више издвајамо због неопозивог односа песника према сопственом стваралаштву:

Зато ћу да певам тек кад песма боли,
Или кад ми чула опије чезнуће,
Кад ми свако слово осећаје сколи,
И душу разгали њихово свануће.

Изузетно је битан начин на који Анђелко Заблаћански саопштава песничке истине; у њему и кроз њега оне су све опште, универзалне истине и то, између осталог, чини ову књигу врхунским уметничким дометом. Изузетак чини неколико песама, углавном лирских вињета, које се по тематици и садржају знатно разликују и које је песник мирне савести могао и да изостави.

Међутим, мода је наш суд исувише субјективан и пристрасан, те је то био главни разлог што нисмо препоручили да те песме изостану из збирке, а коначни суд о томе (из)рећи ће читаоци, а то је оно и најмеродавније, зар не?

У сваком случају, радује чињеница да Птицом на прозору Анђелка Заблаћанског српска поезија добија додатну свежину и добродошлу вредност и снагу. Радује и чињеница да наша савремена поезија са Заблаћанским добија осебујно и изузетно снажну и важну песничку појаву, о којој ће тек бити речи, која се у будућности мора узимати у обзир и коју ће бити немогуће прећутати.

Тодор Бјелкић
Рума, 15. 8. 2007.

Садржај

СЕЋАЊА.....	3
ПОВРАТАК	4
БОЛ.....	5
НЕСПОРАЗУМ.....	6
МОЈА ЈЕСЕН И ТВОЈЕ ПРОЛЕЋЕ.....	7
СЕНКЕ УСПОМЕНА.....	8
НЕМОЋ	9
ЛЕТЊА ЧЕЖЊА	10
ЛЕТЊИ САН	11
ПРЕД ОЛУЈУ.....	12
УШЋЕ.....	13
СТРАСТ.....	14
ЈЕСЕЊА ЧЕЖЊА	15
КРИТИЧАР	16
РЕКВИЈЕМ ЗА ПОЕЗИЈУ	17
БЕЛИНА.....	18
ЖИВОТ	19
НОЋ СА ПЕСНИКОМ.....	20
ЉУБАВ.....	21
ТРЕН.....	22
РЕФРЕН	23
ДАЉИНА	24

ТВОЈА ЉУБАВ	25
СТРЕПЊА	26
СНОВИЋЕЊЕ	27
О ЉУБАВИ	28
ОБИЧНА ПЕСМА	29
ЈЕСЕЊА ПЕСМА	30
ПОГЛЕДИ	31
КОРАК ОД СНА	32
КАО ДАН.....	33
ЖУДЊА	34
ЋУТАЊЕ.....	35
УНИСОНО	36
ЗА ТЕБЕ	37
ТИ.....	38
ИЗВАН СНА	39
ПЕЊАЊЕ ДОЛЕ	40
БЕЗИМЕНИ	41
БЕЗДНО.....	42
ЊЕНА ПЕСМА.....	43
ХТЕО БИХ	44
ПОГЛЕДОМ	45
ТОБОМ.....	46
О ТЕБИ.....	47
ПТИЦА СНА	48

ЛАСТЕ.....	49
ПУТНИК	50
НЕМОЈ ТИ.....	51
ПУТ.....	52
БОРА.....	53
ТРАЖИМ	54
ЈЕДАН ПОГЛЕД	55
СВЕ ЋУТИ.....	56
ВАРАЊЕ ЈАВЕ.....	57
УТОЧИШТЕ	58
БЕЗОБРАЗНО	59
ПРЕЉУБА	60
БОЛНИЧКИ ДАН.....	61
ВАРАЊЕ СНА.....	62
ГДЕ ЉУБАВ ОБИТАВА	63
НОЋ ТВОГ ОДЛАСКА	64
БАР ТРЕН	65
У СЕНЦИ	66
БЕЗДАН ПЕСМЕ.....	67
ПОТОНУЋЕ.....	68
БЕЛЕШКА О ПИСЦУ	69
ПРАСАК БОЛА, ЧЕЖЊЕ И СЕТЕ	1

